

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS HAJDUMEGYEI FÜGGETLENSÉGI PART HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Előfizetési árak:		Vidékre küldve:	
Helyben.			
Egy évre	10 kor. — fill.	Egy évre	13 kor. — fill.
Fél évre	5 —	Fél évre	7 —
Negyed évre	2 —	Negyed évre	4 —
Egy óra	—	Egy óra	1 —
Egyösszám ára 4 fillér.			

Főszerkesztő: **BENEDEK JÁNOS.**

Felelős szerkesztő: **Ifj. MORICZ PÁL.**

Kiadók: **HOFFMANN és KRONOVITZ.**

Hirdetési díjak:

Hat hasábos petit sor 10 fillér. Nagyobb terjedelmű és többször megjelenő hirdetések jutányosan. — Apró hirdetés minden sor 4 fillér.

Külföld magyarjairól.

Szerte a világon mintegy másfél millió magyar él szétszórtan, tehát jóval több, mint amennyi horvát van a világon. Ez a sok magyar azonban nem tud érvényesülni. Csak ideig-óráig marad meg magyarnak, amíg meg nem tanulja annak a népnek a nyelvét, a hol él. Nemzeti szerencsétlenségünk, hogy a magyar nem szeret nyelveket tanulni. Irtózik tőle, mert fél, hogy elveszti nemzetiségét. Ez a félelem nagyon is alapos, hiszen köztudomású dolog, hogy az erdélyrészi és biharországi magyarok százezrével oláhosodtak el és még az államhatalom sem képes megakadályozni ezt az eloláhosodást. Nem egyesek vagy családok, hanem népes községek és mezővárosok eloláhosodása a bizonyosság a mi élhetetlenségünkről. A műveltségünk sem ment meg tőle, sőt elősegíti. Ott van a szász és a székely példa. Kétségtelenül értékesebb faj a szász is, a székely is az oláhnál és mégis, ha a szász a székelylyel beszélni akar, akkor inkább oláhlul beszélnek. Az oláh nyelv tehát az érintkezés nyelve, nem az államnyelv, a magyar.

Igy vagyunk a felvidéken is. A magyar és német társalgási nyelve a tót. Az olyan nyelvek pedig, melyek-

nek szükséges voltát az élet maga igazolja, terjedni fognak. Ez a magyarzata azon kétségbeesett gyűlöletnek is, amelylyel az alföldi szinmagyar különösen a német nyelv ellen viseltetik, bárha más is van a háttérben. A negyedszázados elnyomatás, az ártatlan vértanúk kinszenvedései, a fekete verpadok, az akasztófák, az osztrák hóhérok.

Valamit tennünk kell. Idehaza a fenyegetett pontokon erősíteni kell a magyarságot állami iskolákkal, adóelengedéssel, kincstári birtokoknak a magyar nép kezére való juttatásával. Az iskolákat a fajmagyar vidékeken államosítani megbocsáthatatlan bűn. Ellenben a nemzetiségi vidékeken, Horvátországon, Bécsben, Berlinben, Romániában, Amerikában, általában mindenütt, hol legalább 30 magyar gyermek van — államköltségen kell iskolákat állítani, a tanítóknak minden külföldön töltött esztendő a nyugdíjévekbe kétszeresen beszámítani, külön jutalmazásban részesíteni: ez a nemzeti hivatás, ez a magyarság igazi szolgálata. Külföld magyarjaiért eddig ugyszólván semmit sem tettünk, pedig másfél millió lélekről van szó. Ezért pedig nem szabadna visszariadni a legnagyobb áldozattól sem, mert az a

nép, a mely nem védelmezi a saját fajtáját és ölbe tett kezekkel nézi pusztulását, az enyészet csiráját hordozza önmagában.

Mozgósitanak.

A „Függ. Magyarország“ kolozsvári tudósítás után mozgósítási riasztó hirt közöl, mely, értesülése szerint, a balkáni véres eseményekre való tekintetből részben folyamatban is van. Ezeket írja:

Tegnap délelőtt rendelet érkezett a kolozsvári és brassói vasuti üzletvezetőségekhez, hogy négyszáz vagon álljon készen a katonaság szállítására. Mára virradóra egész éjjel dolgoztak odakünt a vasutnál, előkészíteni a munkát.

A ma reggeli gyorsvonattal két magyarrangu katonatiszt érkezett a vezérkarnál Kolozsvárra polgári ruhában. Az egyik továbbutazott Predeal felé, a másik kiszállt Kolozsváron s a főnökséggel ma délelőtt több mint félórát beszélgetett s azután a kaszárnyába hajtatott.

A katonai parancsnokságokhoz ma reggel mentek szét a rendeletek, amiket természetesen a legnagyobb titokban tartanak.

Galgóczy tábornok van kiszemelve a balkáni hadjárat vezetésére, kit állomása helyéről tegnap délelőtt táviratilag hívtak Budapestre. (?)

Domokos Márton

debreczeni főbíró és kora. 1725—1764.

Írta Zoltai Lajos.

E nagy emberünknek még eddig inkább csak azt a szereplését láttuk, amelylyel mint egyházának hű és igaz fia, mint hajthatatlan protestáns vallású főbíró markolt bele Debreczen város történetébe. Nem mi vagyunk az okai, ha lehetetlen a vallási kérdéseket mellőznünk e sivár ábrázatu kor rajzolásánál. És nagy igazságtalanságot követnénk el, ha Domokos Márton főbíróságának épen legfőbb motívumai felett könnyedén, hamarosan keresztül siklanánk. Az összes társadalmi és állami életnek minden szervet, minden fontosabb mozzanatot átható, mintegy uralkodó eszméje: még a valóságosság; Mária Terézia negyven éves országának főként az első fele annak a vezető törekvésnek a jellegéje alatt telik el, hogy Mária országa ismét egy hitű legyen. Debreczennek, eme törekvés egyik legkeményebb ütköző pontjának élete pedig tulajdonképpen nem más: mint kifelé a kemény ellenállás, a csöndes tiltakozás a királyi akarat ellen; befelé pedig az apáktól és nagy apáktól öröklött hithez való minél

őszintébb, minél forróbb ragaszkodás. — Ugy hogy Szücs István ismeretes historiája is e szomorú korból alig foglalkozik mással, csak a kormány recatholizáló rendszere ellen vívott küzdelemmel. Holott ez a harc s az a sok csapás, mely városunkat akkor tájban érte, bármennyire megbénította is a polgárság erejét, a közgazdasági élet mezején is figyelemre méltó haladás jelzi Domokos Márton hosszú főbíróságát.

Legfontosabb, a város jövőjére, mai vagyoni viszonyaira is kiható jelentőséggel bír az adományozott és a zálogos birtokok ügye. Míg el nem törölte a 1741-diki diéta, sok baja volt Debreczennek is a gyászos emlékü magyar érdekeltenes neoacquistica commissioval, a mely előtt a város is kénytelen volt igazolni a maga birtok jogait. Mindjárt Domokos Márton főbíróága első esztendejében több örökös földes urat a nála levő zálogos birtokok irányában szavatolul a commissio elébe ideztet. 1737-ben pedig azzal bizta meg a tanács Domokos Mártont és Szeremley Józsefet, hogy az udvari kamaránál kérelmet adjanak be az iránt, hogyha azon praediumokban és portiókban, amelyek a nemes város kezénél vannak, valamely magban szakad jószágok vagy fiskalitások a neoacquistica commis-

sióban megtudatnának, azok megalkuvandó összeg ellenében Ő felsége által a városnak adassanak. Erről az időre esik az is, hogy a város a régi királyoktól és fejedelmektől kapott pusztákra, amilyenek Mátá, Nagyerdő, Apafája, Soma és Urréte Mária Teréziától nova donatiót, új adományt szerzett.

A zálog czí: én birt puszták és pusztarészek között nem volt egys, amelyet a 28 év alatt, míg Domokos Márton viselte a főbírói tisztet, új szerződéssel, új meg új auctióval, zálog öregbitéssel ne kellett volna biztosítani.

Mennyi alkudozással járt ez a sokféle elágazott örökös családokkal! És mennyi óvatosság, körültekintés, a zálogos birtokok írásainak, a nemzedékrendeknek milyen ismerete és a co-pus jurisban mekkora jártasság kellett ide!

A városi jog- és pénzügyek igazgatásának java részét ezek a zálogujítások, ezek az auctiók foglalták le. Mindez a fogas ügy pedig a város első tisztviselőjének, a bírónak eszén kellett hogy keresztül szűrődjék, aki egyuttal fő jogtanácsosa is a nemes városnak. Az ecsedi uradalomhoz tartozott egyetlen Aradványon kívül, amelyet új birtokosa, a dúsgazdag Károlyi Ferencz gróf 1748-ban 1800 rh. frton kiváltott, sikerült

Figyelmeztetés Hajdúvármegye bizottsági tagjaihoz.

(A főispánoknál megrendelt bizalom.)

Ezek a jó urak, a méltóságos főispán urak nem nyughatnak a hívságos kormányfőktől, kiknek, lévén ők a nemzettel szemben osztrák érdekeknek képviselői és eszközei, hamar rongyosodik a népszerűségük. Ezen kétkellő viselkedés által rongyolt népszerűségnek a foltozására szolgálnak az ugynevezett bizalmi feliratok, melyek a főispánokhoz küldött bizalmas rendeletek, nyomások, ravaszkodások, meglepő előhozakodások segítségével gyárilag készültek az ördögben boldogult geszti uraság idejében. Ma már inkább meddők ezek a bizalmi intézkedések, mindazonáltal okosság őri kedni a váratlan becsapásoktól, nehogy csufság érje a vármegyét szemben a nemzeti nagy közvéleménnyel — bizalmat szavazva a kishitű, osztrakszolga, az ország terheinek emelésén czinkoskodó gyász kormányának. Éppen azért résen kell lenni. Legyenek résen Hajdúvármegye köztörvényhatósági bizottságának a tagjai is; annyival inkább, mert f. hó 15-én gyűlést tart a vármegye és értesülésünk szerint Széll ur a múlt héten megint bizalmas rendeletet küldött szét a vármegyékhez. E rendeletben felszólította a főispánokat, hassanak oda, hogy legközelebb tartandó megyei közgyűlésen a vármegye közönsége bizalmat szavazzon a kormánynak az ellenzék küzdelmével szemben tanusított magatartásáért, az obstrukciót ítélje el és mindez irányban intézzen feliratot a képviselőházhoz, vagy a kormányhoz. Ha a rendes tavaszi évnegyedes közgyűlést már megtartották volna, alkalmas tárgyat választva hívjanak össze mielőbb rendkívüli közgyűlést a bizalomszavazás czéljából.

Nos a rendeletnek Fejérmegyében már — majdnem foganatja lett. A nyárfalevél zörgésétől is megriadó br. Fiath Pál főispán a bizalomnyilvánítás iránt javaslatot akart tenni a közgyűlésnek, hanem személyes hívei (egyenleg rendkívül kedves ember a főispán) — látván a biztos és csufos veregetést — lebeszéltek e szándékaról s azért Fiath báró csak egy beszédet tartott, hogy:

neki valamennyi régi pusztát megtartani a város számára.

Debreczen határa jóval nagyobb mint ma. Például 1742-ben a tanács a következő pusztákra küld ki dézsmaszedőket: Macs, Fegyvernek, Kösélyszeg, Szepes, Ebes, Ondód, Czuczsa, Debreczeni Hegyes, Bánk, Haláp, Fancsika, Csere, Gut, Radvány, Kutya Bagos, Mátá, Ohat, továbbá Szovát és Sámson helységekbe. Debreczenhez tartoznak ezeken kívül Elep, Zám, Boldogfalva, Pacz, Pallag és Monostor. Sőt a dézsmás puszták között 1748-ban a szoboszlai Hegyest és a szent-györgyi portiót is megtaláljuk. Némely évben pedig bérlet is legelőket a város az iványi és margitai pusztákon.

Domokos Márton idejéből szerzések közül érdekes a hegyesi ötven éves auctió, amelynél a város Gyulay Ferencz grófnak 1747-ben királyi engedelemmel kölcsönvett három ezer darab hollandi aranyat fizetett ki új zálog summául a Barakonyi féle portiókon már régóta rajta fekvő 3500 magyar frton felül. A város ezuttal is kikötötte, hogy a zálog summát ugyanily aranyakban kell a kiváltáskor visszafizetni. Legfontosabb és legbecsesebb szerzés pedig egész Ohatnak, Zámnak, valamint a banki, hegyesi és fancsikai kincstári pusztarészeknek zálogba vétele 80 évre.

E birtokokat annak előtte is Debre-

... a mai helyzet az abszolutizmusra vezet, amitől Isten óvjon. Ha a parlamentben vihar dul is, mondotta, legyen béke az adminisztrációban. Kéri a bizottsági tagokat, tartózkodjanak minden politikától.

Hozzátétehetné volna a főispán ur: tartózkodjunk a politikától, mert különben — én is megbukom a közgyűlés kormányellenes határozatára.

Legyenek tehát résen a vármegyei bizottsági tagok, mert barha egyénileg a mi főispánunk is rokonszenves, kedves úri ember, azért — a Széll ur bizalmas rendeletéről lévén szó — tartani lehet tőle, hogy nem alszik az ördög. Vigyázni kell tehát a szarvára, nehogy valami váratlan meglepetés következtében csufságosan megbökdösse ezt a becsület híru vármegyét, melynek a fővárostól csodálat hatalmas küldöttsége az ősi Boeckai zászló alatt vonult fel az országházába a nemzet gyilkos, hazafiatlan, bécsi politika ellen bizalmatlanságot és megvetést mondani ki.

Kuriózumképpen felemlítjük még, hogy Szaboles vármegyében nem sikerült a főispánnak összehozni egyebet, mint a „nyirbátori szabadelvű párt központi bizottságának“ üdvözlő távirata, amire Széll ur szintén táviratban felelt. Ez a legújabb formula. Egy megye vagy község közvéleménye helyett a „központi bizottság.“

Áll nyolcz-tíz emberből s olyan jól hangzik, hogy ha a világ teremtése idején már ismerték volna a szót, a jóságos Ur Isten bizonyára a világ teremtését is egy központi bizottságra bízta volna.

Talán csak épen nem a nyirbátorira ?

A körmöczbányai pénzverde.

(Hogyan készül a pénz ?)

Sok ember boldogságának, de még több ember boldogtalanságának okozója került ki abból az óriási szürke épületből, mely Körmöczbánya sz. kir. és főbányaváros közepén terpeszkedik. Kapuja fölött a m. kir. czimer fölírata, a pénzverő-intézetet jelzi,

czen tartotta zálogba magánál. Legnagyobb részök Ohat és Zám egészen, Bánffy Farkasé volt, aki örökösök nélkül halván el, a debreczeni tanács 1744-ben azokat mint magva szakadt jószágokat feljelengette a fiscusnak, és szokás szerint kérte, hogy ismét a városnak adassanak.

Maga Domokos Márton utazott fel Bécsbe Szeremley József notarius kíséretében. Egy hónapnál tovább tartott, míg az udvari kamarával a városra nézve kedvezően megtudtak egyezni. Domokos a tanács óhajtatásához képest megkiserlette a zálog idejét száz évre terjeszteni ki; Ohathoz, Zámhoz, Hegyeshez, Bánkhoz és Fancsikához az ebesi, szepesi, paczi és boldogfalvai fiscalításokat is hozzáfoglaltatni, hadd lehetne — mint hazulról írják Bécsbe a főbíróknak — hátunkat kinek vetnünk — ezekben is: a Belgiojosa Barbiani féle, még 1604-ből való több mint 20000 frtos követelését is; a városnak a kincstár terhére föl számíttatni; a szavatosságot a királynő saját kezű aláírásával erősíttetni meg; a pusztákon már rajta fekvő sommákat elfogadtatni; a zálog idő elteltével az elővételi jogot a város számára biztosítani és a magvaszakadás feljelentéséért a jószágok harmadát, a tertialitást szokás szerint visszaengedtetni.

(Folyt. köv.)

alatta két hajdu sétál feltűzött szuronynyal, nagyokat ásitva egymás szeme közé.

Körmöczön jártamban nem bir am elmenni a pénzverő intézet mellett anélkül, hogy meg ne nézzem, hogy készül hát az a világepítő s világrontó hatalom: a pénz. Amint a kapu alatt ácsorgó hajduk megtudták, hogy az „üzemet“ akarom megtekinteni, az egyik azonnal szolgálatkészen igazított utba:

— Tessék kérem Reizner bányatanácsos igazgató urhoz követni, ő ad engedélyt.

Magas, idős úri ember az igazgató, ki a lehető legudvariasabban fogadott s kéresemre készségesen állította ki az engedélyt a megtekintésre s egy hajdut rendelt mellem kalauznak. Vezetett a hajdu épületről, ületre, pinczéből emeletre, dolgozó, sürgőforgó hivatalnokok s munkások csapata között.

A pinczékben vegyi uton választják el az aranyat, ezüstöt s a többi fémeket az idegen anyagoktól. Óriási ömledényekben kristályosodik itt a rezgálicz. A nagymennyiségű kénsav nehezé teszi a levegőt. Éppen aranyat dolgoztak fel. A tisztít ut arany úgy folyt egy kis fateknőben, mint 6—7 liter nagyszemű köleskása, de szürkés színt játszott. Minden helyiségben odavitte a kísérő hajdu az engedély-jegyet a vezető hivatalnokhoz, mire az türelmesen megmagyarázta a vezetése alatt álló munka s az eszközök czelját. A pinczében az arany még nem csábitó. Ha ilyen sárgásszürkő homokot látnék az utcán, bizony meg le sem hajolnék érte.

Innen az olvasztóba kerül az arany, hol kellő arányban vegyítve, rudakká öntik, a rudakat egy gépen egyenlő vastagságu lemezekké lapítja, mely lemezekből úgy szakgatja ki egy másik gép a pénz nagyságak megfelelő kis darabokat, mint a gazdaszony a fánkot. A kis aranylemezeket most atviszik egy másik épületbe. Itt türelmes hivatalnokok egyenkint vizsgálat alá veszik a sulyukat. Előttük finom mérlegecske áll, melyre minden aranylemezeket rátesznek. Ha könnyebb a szabályszerű sulyal, visszakerül az olvasztóba, a nehezebb pedig a reszelő művész keze alatt veszt el fölösleges sulyat. A helyes sulyu 10 és 20 koronás aranyjelölteknek most meg tűz és vizkurán kell atesniök. Egy teremben 5—6 olyan katlan áll, mint a gesztenyesütőké, szakasztott olyan lyukacsos fenékű edényekkel a tetejükön s itt pirulnak az aranyak. Az aransütőmester folyvast kavargatja őket es pedig egy ruhadarabkával. Csodálatom, hogy össze nem égeti a kezét. Az ily módon izzóvá lett aranyakat azután hidegvizel telt teknőbe zudítják s utána szárazra törülk, ezáltal nyeri az arany csábitó fényt. Most a gépterembe kerül az anyag s itt alakul végleg pénzé. Egy gép először is a köriratát nyomja bele. Azután kerül a tulajdonképpeni verőgépbe, amelynek csak a neve verőgép, egész zajtalanul működik, alig zörren meg néha-néha. Két ember kezeli az egész gépet. Ilyen gép tizenkettő van egy teremben. Mindegyik más-más pénzemet készít, de minden gép beállítható bármely pénz nem verésére, csak két aczélba vésett nyomót kell kicserélni.

Két gép működött. Az egyik 20 koronás, a másik 1 filléres érmekeket vert. Csak a leptogyó pénzdarabok csengése hallik. A két gép együtt sem csinál akkora lármát, mint egy varrógép. Felül beleöntenek egy csapat vernivaló érmet, a gép automatice egyenkint adogatja a nyomótölkék közé s löki ki onnan egy pillanat mulva az alatt álló teknőbe. Percenkint 25—30 darab készül el. Ekkor már készen van a pénz. Ezen a pénzen más javításnak nincs helye, de azért még nagy vizsgálatot kell neki

kiállani arra nézve, hogy méltó-e a nagyérdemű közönség kezeibe való jutásra. Még egyszer megmérjük egyenkint, márványlapon megpengetik, hogy csengése jó-e?

— Hát csenghet az arany rosszul is? — kérdém az aranyakat pengető hivatalnoktól.

— Igen, ha az öntésnél levegő hólyagocska szorult bele s a kiverésnél sem nyomódott össze.

A legkisebb verési hibát észreveszki rajta s könyörtelenül visszadobják a hibásat az olvasztóba. A tökéletesen hibátlan pénzdarabokat megolvassák. Ez a megolvadás is szokatlan módon történik. Három oldalról kerettel ellátott fatálca van a pénzolvasó hivatalnok kezében. Ezen fatálczán 500 olyan mélyedés van, melybe a pénzdarab éppen beleillik. Erre a fatálczára vesz egy csapat pénzt, megrázogatja, a fölösleget lesöpri róla, egy-két másodperc alatt meg van olvasva 500 arany föltétlenül biztosan. Ugyanígy olvassák a többi pénznemeket is. Ezután vászonzacskókba csomagolják s lepecsételve lerakják egy terembe a fal mellé. Száz meg száz kis vászonzacskó volt már a fal mellett egymásra rakva. Így készül a pénz. A látogatót nem nézegetik gyanus szemekkel, lehet ugyan figyelnek reá, de azt nem vétetik észre távolról sem. Bátran megfoghatja s megnézegetheti a látogató az aranyat, nem kiáltanak rá, hogy ne bántsa. Borraivalót a magyarázó hivatalnokok egyike sem fogad el.

Futólag megbecsülve a kiverés s még munkában levő pénz értéke az én látogatásom idejében 14—15 millió korona értéket képviselhetett.

S az egész kincs őrzését 5 és 6 egyenruhás és pedig elég tarka egyenruhás hajdu teljesíti. Katonai őrszem sincs éjszakánként, mert e városban nincs katonaság.

A kétfejű sas halála.

(Ezelőtt 54 évvel.)

A kolozsvári »Ellenzék« laptársunkból olvassuk ezen, sajnós, ma is érdeklő tárgyalható visszaemlékezést:

Most, midőn a gyűlölet ujult erővel tört ki a kétfejű sas ellen, nem lesz érdektelen megemlíteni, hogy a kolozsvári nemzeti színház ezelőtt 54 évvel már allegorikai képletben bemutatta a kétfejű sas halálát. A magyarok összetartásának hiányán mult, hogy e ragadozó madár, mely csak tetsz halott volt, ismét feltámadott, fiókat szaporított, a melyekkel benépesítette a magyar haza összes városainak kaszárnyáit és ama házak homlokzatait, ahol katonai irodák vannak. E kétfejű sas ma is rabol és pusztít nálunk . . . Elrabolja nyelvünket s helyette cserében németet ad. Elrabolja fiainkat s viszi külföldre. Helyettük német szót használó osztrák katona tisztet plántál hozzánk. Elrabolja az adó prés által földhöz ragadt szegény népüktől kisajtolta millióinkat a közös ügyes kiadások címén s e milliókat a beszerzéseknél Ausztria iparosai, gyárosai gazdagítására használja fel. Sem kormányunknak, sem kormánypárti képviselőinknek nincs egy szavuk sem ez ellen. Hiszen nálunk a kormányzás célja Ausztria boldogítása Magyarország leszerelése árán. Ötvenhárom—ötvennégy évvel ezelőtt még művészetünk templomában is égett a haza szeretet lángja, a mely ma alig is pislog. Ezt mutatja az alábbi szinlap:

Április 14-ke 1849, a' a nemzet függetlensége, s' szabadsága, nagy napja innepére.

NEMZETI SZÍNHÁZ

Bérlet

Szünet

KOLOZSVÁRT.

Szombaton Április 21-én 1849.

SZÁKFI JÓZSEF és GYULAI FERENCZ igazgatásuk alatti szintársulat által.

ADATIK:

A KÉT FEJŰ

SAS

HALÁLA.

Allegorikai képezet 1 szakaszban. Diszleteit festette Balogh József. — Rendezi Gyulai.

EZT MEG ELŐZI.

Énekes szavallati és Zenészeti Egyveleg 2 szakaszban.

1-ör. Ernáni című operából Elvira áriája éneklé Gusztinyi Julia.

2-ör. Ernáni operának 2-ik felvonása egy része. Philippovics, Pósa, Gusztinyi J. és karszemélyzet által.

3-ör. Alka mi költemények Petőfitől, szavalja Feleki.

4-er. „Windisgrätz ur azt gondolta“ Népdal verseit s zenéjét készítette Laczkó László, éneklé Gusztinyi J.

MASODIK SZAKASZ:

A' 11-ik Honvéd Zászlóalj zenekara fogja a' t. cz. közönséget válogatott zenedarabokkal mulattatni. —

Bémentidij: — közép páholy 5 frt. alsó, felső 4 frt 10 kr. zártszék 1 frt 15 kr. földszint 50 kr. karzat 20 kr. váltóban.

Jegyek válthatók egész nap a' színház irodájában.

Kezdeté 7 órakor.

Bánatos dal . . .

Kérdézzétek meg csak a dalos madártól:

Mit érez, ha tőle párját elveszik?

S tudakoljátok meg a nyíló virágtól:

Fáj-e, hogyha durván széjjel tépdesik?

S ha megértettétek a dalos madárnak

Párja után siró bánatos dalát,

S ha megértettétek széttépett virágnak

Szellő szárnyán ringó édes illatát;

És ha én még néktek ehez elmesélem,

Hogy a virág s madár énvelem rokon!

Akkor érthetitek, mért beteg a szívem,

S mért hogy bánatos dal zeng a lantomon!

(Debreczen.)

Margit.

NAPI HIREK.

A becsapott nemzet.

Élénken emlékezik rá minden ujságolvasó ember, hogy a magyar kormány félhivatalos lapjai mily büszkén kürtölték világgá a magyar tisz-

teknek magyarországi csapatokhoz leendő áthelyezését. Május hó elsejére jelezték a tömeges áthelyezést. Az egész sajtót bejárta a hír, hogy rövidesen nem kevesebb, mint ötszáz magyar honos tiszt kerül vissza a magyar ezredkekhez. A májusi előléptetésekről szóló katonai közlemény megjelent s néhány áthelyezésen kívül, hiába kerestük ama bizonyos tömeges áthelyezést. A kormány tehát egyszerűen becsapta az országot. Illetőleg: a kormányt csapta be a hadügyi kormány, mely a magyar tisztek áthelyezésének meséjével akart fegyvert adni Szél' és Fejérváry kezébe az obstruáló ellenzék ellen. Az utóbbi esetben a mostani kormányt már nem veszik komolyan Bécsben, ha pedig a kormány a maga szakállára reklamirozta az áthelyezési kacsát, joggal mondhatjuk, hogy becsapta a nemzetet. Ahoz való ereje pedig nincsen, hogy ígéretét beváltsa. A Széll-kormány eljátszotta itt is kised szerepét. Most már gondolnátok ezután, mit ér a kormánynak egyéb, a katonai követelések dolgában tett ígérete. Igaza van az ellenzéknek, mikor folytatja a harcot, mert szöszegő kormánynak nincs helye a parlamentben.

Benedek János beszélt.

A hajduböszörményi választókerület népszerű szerett képviselője, Benedek János főszekerestőnk, tegnap beszédet mondott a képviselőházban. A törvénytíró Széll Kálmán ex-lex-es jelentését bonczolta nagy-szabásu, nagy hatást keltő beszédében. Ez érdekes gyűlésnek második szónoka Benedek János volt. Azzal kezdte, hogy mivel a kormány felhatalmazás híján kezeli az ország vagyont, határozott törvénytírást követ el; sőt a legmesszebb menő alkotmánysegezt követi el. Vakmerőség a kormánytól ez a törvénytelen erőszakoskodás! Miközben Benedek az ellenzék lelkes helyeslése között ekként beszélt, történt, hogy a miniszterelnök hátrafordulván, beszélgetésbe elegyedett Hieronymival, aki valószínűleg berlini utjáról referált neki, Gabányi rá is kiáltott:

— Az „ex-lex miniszterelnök“ brüszszi cukorkát eszik.

— De azért oda is hallgatok — mentegetőzik Széll.

A miniszterelnök — mondja tovább Benedek — a fölmentvény megadásáig is fedezetet akart kapni a törvénytíráásra.

— Nem áll. Semmit sem akartam — feleli ingerülten Széll.

— Vonja vissza. Mondjon le — zúg a baloldal.

Az ellenzék nem türi a törvény megkerülését — folytatja Benedek.

— Nekik nem kell törvény, csak hivatal — kiáltja Molnár Jenő.

Majd zajos derűtséget keltett Benedek azon találó hasonlatával, midőn a jelenlegi magyar alkotmányt egy automata géphez hasonlította, melybe felülről beledobnak egy kétfejű sasos császári aranyat, vagy Szent István keresztet és alól kipottyan a kész miniszterelnök, megfelelő többséggel . . . Végül általános helyeslés között jelentette ki, hogy a törvénytíró a hazafias ellenzék könyörtelenül üzi ki a hatalomból; előzőleg szóvá tette az Országgyűlési Naplónak olyan hiányosságát, melyen okvetlenül segíteni

kell. Nevezetesen a Napló-ba nem vették be eddig még azokat az államokmányokat sem, melyeket a miniszterek terjesztettek elő, s melyek a jegyzők által felolvasattak. Ezeknek az okmányoknak csak a számára történik a Napló-ban hivatkozás, maguk az okmányok azonban irattárban tétetnek s évek multával kiselejteztetnek, úgy, hogy teljesen nyomuk vész. Benedek János ezen felszólalása tárgyában a Naplóbiráló bizottság már legközelebbi ülésen határozni fog.

Debreczeni diákok Budapesten.

A nemzeti ernyedés korában, midőn az öregek alkudoznak, kigyó módjára hajlonganak és vedlenek, a jövő reménységei, a nemzet diákjai annál szebb hazafias éretyekről tesznek bizonyosságot. Pezsgő élet-erővel, önérzettel veszik ki részüket a küzdelekből és nem üres szó az, hogy — diákélet . . . Mert csakugyan van hazafias szellemtől áthatott pezsgő diákéletünk. Eppen ezen hónapban is országos nagy gyűlést és országos Rákóczi ünnepet tartanak fent Budapesten és pedig f. hó 10-től 16-ig. Ezen országos diák kongresszusra a főiskolai ifjuság is küld képviselőket és pedig Milotay István, Nagy Sándor, Szarka Lajos, Nagy Mihály, Hódy Béla, Erdei Károly, Gulácsy Sándor, Buzás Antal, Bihary Kálmán, Miskolczi Albert és Pál Zoltán joghallgatókat. A kiküldött bizottságnak előadás végett a diák sajtó, diák szokások és diák nóták vannak kiosztva, a miket Milotay István előadó fog ismertetni. A diák kongresszus tisztviselői közt Nagy Sándor mint egyik elnök, Nagy Mihály mint egyik jegyző fognak szerepelni. A kiküldött bizottság testületileg fog részt venni az országos Rákóczi ünnepen s ezenkívül a Duna ünnepen is meg fog jelenni.

Thaly Kálmán dr. egészséges.

Örömmel értesítjük olvasóinkat és a függetlenségi párt tagjait, hogy Thaly Kálmán dr. a debreczeni I. ső kerület szeretett képviselője, a párt érdeműs tiszteletbeli elnöke, már jobban van. Hosszas betegségéből felébredt; sőt az országos párt tegnapi estekezletén is megjelent, midőn a pártkörben szívélyes ovációkban részesítették.

A város újabb megadóztatása.

A debreczeni pénzügyigazgatóság vezetője Faust Elek pénzügyigazgató kifogyhatatlan a fájdalmas ötletekben, hogy milyen újabb és újabb adókkal terhelje a polgárságot, a várost. Nemrég az általános házbéradót akarta bevezetni, de, tudvalevőleg, kárba vészett a buzgóság, mert a miniszter által elrendelt felülvizsgálat bizonyosága és eredménye szerint Debreczen polgárságára nem volt kiróható az általános házbéradó. Alighogy elmúlt ez az egyik baj, most a közigazgatási bizottsági ülésen újabb meglepetésben részesítette a pénzügyigazgató a bizottság tagjait. Ugyanis arra vélt rájönni, hogy a városnak (szerinte) van egy megadóztatlan jövedelme, nevezetesen a vám- és piaci helypénz jövedelem, amely után évek óta nem fizet a város adót. Már pedig a pénzügyigazgató

szerint ezután is kidukál az adó és egyidejűleg évekre visszamenőleg, 20000 korona adót rótt ki a városra ezen jövedelme után. A közigazgatási bizottság tagjai meglepődve hallgatták az előterjesztést, de Ábrahám László főügyész felszólalván, nyomban beigazololta, hogy a városnak eme újabb megadóztatása törvényellenes és pedig azért, mert a vám és piaci helypénz jövedelem jogi természetű és az abból folyó bevételek a községi adókkal egyenlő jogi természetűek. Miután pedig azon jogok a város által kormányhatósági engedélyek (nem pedig privilegiumok) alapján gyakoroltatnak, a kormányhatóság által előre megállapított díjszabás mellett, azokat megadóztatni nem lehet. A bizottságnak több tagja csatlakozott a főügyész véleményéhez és végül egyhangulag kimondták, hogy a pénzügyigazgató előterjesztését nem fogadják el és a betérített adót törvényesnek el nem ismerik. A pénzügyigazgató a pénzügyminiszterhez felbuzgott a bizottság határozata ellen.

Iskolaszéki ülés.

A debreczeni ev. ref. egyház iskolaszéke f. hó 8-án délután 4 órakor az egyház tanácstermében ülést tart.

Öngyilkosság a kádarsai csárda mellett.

A kádarsai csárdánál, hol a nóta szerint — nyaranta — gulya, ménes ott delelget, öngyilkosság történt. Ma hajnalban, a kádarsai csárda mellett akasztott embert találtak az egyik rügyezőfán az arrajárók. Munkás viseletű a szerencsétlen, kinek, idáig megkületét sem sikerült megállapítani. Holt testét a kórházba szállították és lefenyképezik, hátha majd arról valamire és valaki felismeri, hogy ki keresett szomorú véget a kádarsai csárdá mellett akasztván?

Egy hónap Debreczen életéből.

A városi közigazgatási bizottság tegnap délután Kovács József polgarimesterrel nőklésével ülést tartott, melyen az egyes szake öadók terjesztettek elő április hóról szóló jelentéseiket. Az egészségügyi viszonyok kedvezőtlenek voltak. Különösen a kanyaró lépett fel járványszerűleg, de most már mégis szünőfélben van. Az adóprés jól működött. Állami adóban befolyt 26998 korona 87 fillér, egyenes adóan 46425 korona 82 fillér. A közbiztonsági viszonyok elég jók voltak. Három egyént tartóztattak le lopásért, eltoloncoltak 37 egyént.

A Bihar—Derecskei Polgári olvasó kör

fennállásának 25 éves évfordulója alkalmából f. hó 10-én jubiláris ünnepélyt rendez, melynek programja a következő: Zákány Lajos elnök megnyitja az ünnepélyt, mely után az egyleti tagok éneklék a „Hymnust“; majd dr. Buday József egyleti ügyvéd alkalmi beszédet tart; ezután Bence Péter egyleti jegyző ismerteti az egylet 25 éves történetét; végül: a tagok éneklék a „Szózatot“. Este közvacsora és tánczvigalom.

Ó, azok a nők; de meg a férfiak is . . .

A közigazgatási tudomány csodabogara megzaporodtak egy értékes példánnyal.

Egy bihari körjegyző küldte hivatalos komolysággal Szalay József dr. hmvásárhelyi főkapitánynak, egy asszony ügyében, akit a vére más ölébe kergetett s akit faképnél hagyott érdemes extérje aziránt akar rendőri tanu előtt megkérdezni: akar-e vele élni, vagy se?! A józanul gondolkodók agyveleje szerint ez a megkérdezés féle rettenetesen fölösleges valami, mivelhogy ő nagysága mintha kérdés nélkül is megadta volna a választ — ám a közigazgatási ész másképp találja és kacajra ingerlő komolysággal írja, amint következik:

425/903. sz.

Tekintetes rendőrkapitányi hivatal!
Hódmező-Vásárhely.

M. J. ezen jelentés előmutatója panasolta P. község előjáróságához, hogy neje A. Lidi vásárhelyi születésű nő folyó év és hó 20-án lakásáról fentnevezett férje tavollétében megszökött és magával vitte összes ruházatát. Azonkívül még ami kis pénze volt.

Mivel fenti panaszos szeretné megtudni hites nejétől, hogy vele szándékszik-e lakni vagy nem, kéri a tekintetes rendőrkapitányi hivatalt: melléje egy rendőri közeget rendelni, hogy annak jelenlétében megtudja feleségétől, akar-e visszatérni és vele továbbra is lakni, mert ha visszajönni nem akarna, akkor fentnevezett kénytelen más asszonyról gondoskodni, annyival is inkább, mert gazdalkodást asszony nélkül nem vezethet.

Kelt, L.-ben, 1903. április 29-én.

K. S.
körjegyző.

Eddig szól a körjegyzői kalamáris tudománya. Érdekes, okos írás. Bölcös magyarázata a hazassági intézménynek, amelynek létjogosultsága ott csucosodik ki abban a közigazgatási igazságban, hogy a fent megnevezett és meg nem nevezett urak, „kénytelenek asszonyról gondoskodni, mert gazdalkodás asszony nélkül nem egzisztálhat.“

Minden hü szerb alattvalónak, de még inkább a szerb királyi párnak nyílt sebe a trónörökös kérdése. Sok áldatlan viszály volt már eddig is, s most, amikor Sándor király a Lunjevicsa klikk által szorítva a trónutódlás kérdésének sokaig titkolt tervével végre elő fog lépni, még inkább kielelesedik a helyzet. Tekintettel arra az izgatottságra, amely már most a legnagyobb fokra hágott Szerbiában, kudarcot fog vallani az a törekvés, amely Lunjavicsa Nikodem kandidálásával akarja Draga királynét a tróntól eltávolítani. Draga királyné minden eshetőségre el van készülve. Öt millió dinárt „takarított meg“ az utolsó pár évben, amelyet az angol bankban kezeltet. Amint némelyek beszélnek, pár hónap előtt még ötmillió frankot kapott egy külföldi hatalomtól; ezenkívül a csári udvartól is igen gyakori pénzküldeményekből részesül avégből, hogy igen kényes látogatási kérdését elejtse, s hogy azokat a diplomáciai nehézségeket, amelyek ebből az alkalomból támadtak, eloszlassa. A Novakovics pétervári követ által ajánlott lemondás egyszerűen Draga királynőnek a csári udvar magatartásával való elégedettségére vezethető vissza, a melyet az a királynő által jelentett, azt lehetne mondani — fenyegető látogatással szemben tanusított. Ez tehát semmi közelebbi összefüggésben nem állt az alkotmányi politikával. Most azonban, miután a királyné megsértett hiúságát a fentemlített módon csendesítették le, mindenki ellenszegül az orosz kormány kívánságának, a mely szerint Novakovics tovább is megmaradna állásában. Novakovics urat igen lehangozta az a körülmény, hogy

ilyen módon állása egy asszony személyétől függjön s különben is belefáradva hivatalába a lemondáson gondolkodik. Draga királyné jelenleg legalább 10 millió boldog tulajdonosa s a legnagyobb nyugalommal néz a trónutódlási törvény megváltoztatása elé. — A szegény szerb nép pedig aggodalommal várja a dolgok fejleményét? . . .

Három öngyilkosság egy napon.

Az öngyilkosságokról hal' Istennek már idestova hetek óta nem hallottunk városunkban, nem számítva, mellyel az olesó dicsőséget és hasznot kereső újságok maszlagolják a jobb-orsra érdemes közönséget. Ma azonban egyszerre hárommal is növekedett az életuntak száma. Golyó, mérge és kötél voltak a pusztító eszközei az öngyilkosoknak. A szereplők pedig egy az értelmi osztályhoz tartozó fiatalember, egy gazdász növendék, egy fiatalasszony és egy napszamos. — Ez öngyilkosságok okát csak egyik esetben állapíthatták meg, a másik két öngyilkos, a gazdász és a napszamos sirba viszik titkukat. Az első öngyilkosság a kora reggeli órakban történt a Pallagon. A gazdasági tanintézet egyik I. éves szorgalmas hallgatója, Morsóczky Atilla szolnoki földbirtokos 23 éves fia golyót röpített szívébe és meghalt. Még csak nem is sejtették, hogy milyen sötét gondolattal foglalkozik. Vidám, jókedélyű volt mindvégig. Reggel 6 órakor még tréfált is tarsaival; de félóra mulva visszament a szobájába, hol épen az egyik szolgálta takarított és a szolgát vízért küldte; de a szolgálta alig lepett ki az ajtón, már dördült a lövés; mire a szolgálta visszahánván a szobába, Morsóczkyt az agyára dölve találta, de már holtan. A fiatal gazdász forgópisztolyával szíven lötte magát és azonnal meghalt. A rendőrség kiküldötte Balkanyi Emil dr. kerületi orvossal az élen ment ki a Pallagra, de ők is már csak a halalt állapíthatták meg. Az öngyilkosság okát nem is sejtik. Levelet nem hagyott hátra. Holttestét a kórházba szállították, hozzátartozóit pedig az intézet igazgatósága és a rendőrség táviratban értesítették. A másik öngyilkosság fél tíz órakor történt. Dömcsődy Lajosné sz. Banyai Eszter aranyozó segéd neje zsirszóda oldatot ivott; mert, vallomása szerint, férje ráuat, elüzte magától. Midőn pedig az asszony visszakart térni férjéhez, az hallani sem akart róla. Efeletti ekéserevésében mérgezte meg magát. Halálkölva szállították a kórházba, a hol talán már idáig meg is halt, mert már kihallgatása közben elveszítette az eszméletét. — A harmadik öngyilkos egy ösmeretlen napszamos volt, akinek eséről lapunk más helyén emlékezünk meg.

Halálozás.

Polgár Szalay István m. kir. állatorvos, Debreczen sz. kir. városi bizottsági tagja f. hó 5-én, 58 éves korában elhunyt. Földi részei f. hó 7-én, d. u. 3 órakor fognak a róm. kath. egyház szertastása szerint a Péterfia-utczai halottas háztól a Szent-Anna utczai temetőben örök nyugalomra tétetni.

Debreczeni rövid hírek.

A debreczeni kereskedő ifjak társulatának dalköre május 9-én, szombaton este 8 és fél órakor dal- és zeneestét rendez a Bika szálló díztermében. — **Az V-ik állategészségügyi** kerületben, a lovak betegsége miatt, zárlat volt. Az állatjárvány megszűnven, a zárlatot is feloldotta az illetékes hatóság. — **Két cigányasszony** egy üveg rozsolis pálinkát lopott a Klein Márton kíméréséből; de nem fogyaszthatták el; mert a rendőr elcsipte a megfutamodott cigányasszonyokat, a kik így hüvösre kerültek. — **A debreczeni urkocsisok egylete**, melynek

már százal több tagja van, szeptemberben tartja meg az első kocsi versenyét. — **Az egyházkerület** új tanácsbírójává Géresi Kálmán tankerületi főigazgatót választottak Széll Ákos ellenében. Géresi 372, Széll 365 szavazatot kapott. — **Dr. Karsa Istvánról**, a jogakadémia legrégebb, érdemes, nagy tudomány tanáráról az a hír hallatszik, hogy nyugalomba vonul; sőt már nyugdíjaztatása iránti kérvényét is beadta a püspöki-hivatalhoz. — **A borbély- és fodrászsegédek** asztaltársasága ma este 9 órakor értekezletet tart a Dreher-söresarnok helyiségében.

Dr. Boldisár Kálmán

Rákócziáról és a kuruczokról írott könyve lapunk kiadóhivatalában 30 fillérért kapható. Megrendelhető a lap kihordói által is.

Jó tanács.

Mindazoknak, kik pázsitot akarnak létesíteni, ajánljuk, hogy szerezzék be Mauthner Ödön csász. és kir. udvari magkereskedéséből Budapesten a „Sétatéri“ vagy a „Margit-szigeti“ fűmagkeveréket. Ezeket már 29 éve szállítja Mauthner Budapest és a Margitsziget oly bámulatra méltó és gyönyörű sétaterei részére.

Nyilatkozat.

Miután én a szolyvai vizet kitünő gyógyhatásának tapasztaltam, azt mint eddig, úgy ezentul is szívesen rendelem. **Dr. Markó László** Miskolcz.

A szolyvai ásványviz kitünő üdítő ital. A savanykás kerti borokkal vegyítve rendkívül kellemes.

Forradalom Horvátországban.

(Működik a bécsi kéz.)

Az a bécsi kéz, mely a magyart már annyiszor hóhérlotta, kissé szabaddabb szellő lengedezvén magyar hazánkban, ismét kezdi a gyujtogatást. Ismét, a magyarság kitartottjait, a horvátságot uszítja ránk, mint 48-ban is cselekedte. Más magyarázatot nem lehet adni annak a horvátforradalomnak melyről idáig a lapok is csak szűkszavuan emlékeztek, csak mostan közöl az egyik részleteket a horvátországi fölháborító dolgokról. A Pesti Napló a saját tudósítóját küldte ki oda, a ki a déli postával küldött lapszámban számol a körösjárasi statáriumot előző lázadásról, midőn is tizenhatszáz község **fellázított** népe állott szemben a kevésszámú katonai kirendeltséggel; mert odáig juttatta a Széll Kálmán paktumos, alkuszkodó kormányzása az állapotokat, hogy valóságos magyar-mészárlásra szervezkednek a horvát tulzók, a kik fegyvereik közzé immár a **d i n a m i t o t** is felvették. Csak a minap adtunk hírt arról a dinamit-merényletről, amelyet a zágrábi vasúti állomás épület ellen követtek el, szerencsére eredménytelenül. A forradalmi állapotokról szóló alábbi hírek felhívják a kormányt Horvátországban lakos véreink életének megvédésére, ha már az elszakadásra való

irányzattal szemben tehetetlenek. Ime itt a zágrábi tudósítás:

Midőn e sorokat írom, ezer család fohását küldöm; ezer családfő és megannyi gyermek kis kacsóit emeli az égnek és már a Mindenhatótól kér segítséget, oltalmat. Olyan állapotok közt élünk, hogy aki ma lefekszik, nem tudja, megéri-e a reggelt mert minden magyar legyilkolása, kifosztása nemcsak hogy tervbe van véve, de keresztülvitele már kezdőben van. Az izgatások olyan irányban folynak, amely forradalmat van hivatva előkészíteni és a forradalom kezdete lesz az összes közös hivatalok elpusztítása.

A körösi járásban fekvő Glogovnicza község lakosságát a község papja izgatta fel. Elhitette velük, hogy egész Horvátországot Magyarország fenhatósága alá rendelik és akkor aztán vége lesz a horvátoknak; akkor utolsó órájuk ütött. Erre a nép félreverte a harangokat, a szomszédos községbeliek pedig abban a hiszemben, hogy tűz van, rohantak Glogovniczára. Az izgatottak éppen erre szamítottak. A minden irányból összesereglett néphez izgató beszédek mentek a magyarság ellen és elmondták, hogy a horvátság végét hirdető magyar zászlók az állomason vannak és mihelyt azokat kitűzik, vége Horvátországnak. Ezert követelni kell a magyarzászlók kiadását a vasuton, a zászlókat el kell égetni, az állomást lerombolni, hogy a magyarok óhaja ne teljesülhessen.

A fanatizált parasztok erre telfegyverkezve az állomás felé utnak akartak indulni. Ekkor érkezett a tömeghez Trnsky, Körös város szolgabírója, hogy — tudomást szerezve a történetekről — lecsendesítse és felvilágosítsa a népet. A szolgabíró négy csendőrrrel ment Glogovniczra, de terve nem sikerült, mert a tömeg megátadta őket, úgy hogy a csendőrség kénytelen volt szökni. A tömeg a szolgabírót elfogta és megkötözte. Majd falhoz állították és vasvillákat tartva eléje. kényszerítették, igérje meg és erre adja becsületszavát, hogy hivataláról leköszön, ellenzéki lesz és a magyar zászlókat kiszolgáltatja. Miután a szolgabíró az életveszélyes fenyegetésekre kényszerhelyzetében mindent megígért, reggelig bezártak egy disznóólba. Reggel azután hazaküldték; hogy a magyar zászlókat kertesse elő. Azután a tömeg bemont Körösre és a magyar zászlót követelte a szolgabírói hivatal előtt.

A kerületi előjáró le akarva csendesíteni őket, beszédet mondott hozzájuk. Megnyugtatta őket, hogy Horvátország Horvátország marad és ennek jeléül megmutatta és átadta nekik a horvát zászlót. A nép ettől vérszemet kapott és a tömeg ordítva ment át Bugojcevíra, ahol Fodrőczy császári és királyi kamarás földbirtokos lakik, akinek a neje magyar asszony. A tömeg megrohanta a földbirtokos lakását és benyomulva, elfogták Fodrőczyt, megkötözték, a butorokat összedarabolták és a kastélyt lerombolták. E vandalizmus után levették a földbirtokost és arra kényszerítették, hogy ilyen állapotban, horvát zászlóval a kezében a tömeg élen a legközelebbi községbe, Bojakovácra menjen. Itt berontottak a községi előjárósághoz, az összes irományokat elégették és a magyar zászló kiadását követelték. — Miután ezt kiadni nem tudták, mert ilyen nincs is, az előjárót és a polgármestert elfogták, megkötözték és magukkal vitték. Az időközben megjelent katonaság és csendőrség szabadította ki őket.

Időközben Belovárról 4 század katonaság érkezett, hogy a csendet helyreállítsa, de miután ezek is horvátok, hát bizony az ismert katonai erélyről szó sem lehet. A fő-

ispán újabb katonai segítséget kért, mert a tömeg a Körösön lakó Kicpach kormánypárti képviselőnek a házáat akarta lerombolni és óriási tömegek czirkáltak a városban fel és alá. A katonaság azonban nem avatkozott bele a dologba, mert a felizgató tömeg oly nagy volt, hogy a katonai erő az utóbbi segítség nélkül kevés lett volna. Miután a fejleményeknek ily módon nem tudták útját állani, különvonaton kiszállt a belovari törvényszék, a főállamügyész és rövid tanácskozás után kihirdeték a statáriumot.

Zágrábban azonban, sajnos, ilyesmiről szó sincs, holott ott is hasonló szervezkedések vannak és csak a pillanatot, illetve a jelszót várja a magyarok lemészárlására felbujtatott tömeg, hogy megkezdje véres munkáját. Ezt általánosan tudják Zágrábban, de azért a katonaság tetlen. Egy esetben például Hlobus hadtestparancsnok meg is tagadta a katonai segítséget.

A zágrábi haziurak annyira félnek a zavargóktól, akik valósággal terrorizálják őket, hogy a magyar lakóknak annyira felémelték a házbért, hogy kénytelenek kiköltözni. A zavargók épen ezt akarták elérni. S új lakást a magyarok nem kapnak, mert a háziurak félnek a magyar lakót befogadni. Ez a helyzet most Zágrábban Retteg mindenki. Az éjeket ébren töltjük, hogy ne lepjenek meg bennünket váratlanul. Valósággal leszámolt már mindenki az életével. Hogy milyen gyalázatos inzultusoknak vagyunk kitéve, annak jellemzésére elmondok egy esetet. Az összes horvát nők horvát nemzeti színű kokárdákat viselnek, egyesek kis kutyát vezetnek és a kutya nyakán magyar nemzeti színű szalagból kötött csokor van. Valamennyi magyar menekülne Zágrábból, de nem lehet. Tartja a kenyér, a szolgálat.

Csak még annyit említek fel, hogy Zágrábban általános a nézet, mindenütt, minden körben az beszél, hogy mindezt Bécs szítja, hogy leszerelje az obstrukciót

SZINHÁZ.

Műsor:

Szerdán „A” bérletben: Lady Windermere legyezője. Színmű.

Csütörtökön „B” bérletben: Bob herczeg.

Pénteken „C” bérletben: Hoffmann meséi. Opera.

Szombaton „A” bérletben. A szobaleány. Énekes bohózat.

Vasárnap délután: Goldstein Számi. Énekes bohózat.

Este „B” bérletben: Bob herczeg. Daljáték.

Hétfőn utolsó előadás „C” bérletben: A szobaleány. Énekes bohózat.

Új énekesnő fellépte.

Holnap és holnapután két régi, jeles operettet újitanak föl színházunkban. Szegény Jonathánt és Hoffmann meséit eleveníti fel s társulat. A darabok érdekessége mellett bizonyára az is vonzerővel fog birni, hogy ezekben a darabokban Solti (Steinberger) Vilma, az orsz. zeneakadémia végzett növendéke is fellép, aki debreczeni leány és akinek képességeit még abból az időből ősméri a közönség, mikor műkedvelő előadásokon és a zenében rendezett hangversenyeken énekelt és keltett tetszést.

Balkányi fényképész.

Debreczen, Piacz-u. 81.

Pálmay bucsu estélye.

Zsufolt ház meleg ovációja és zajos elismerése bucsuztatta el tegnap este a nagy divát, Vachot Imre „Huszárcsiny” cz. darabjában. Maga a darab és az előadás nem felelhet meg kényesebb izlésű közönség igényeinek, de ha más nem is volna a darabban, mint a mit Pálmai mond és tesz: az is a művészet csodálatával hatna reánk. Az ő toborzójának parja nincsen. Kivüle különösen Farago jóízű őrmestere járult az est emeléséhez. Kár, hogy Mezei a huszárból karikatúrát csinált, dalát szépen énekelte. Sebestyén és Havasi Szidi alakításai is kiemelendők.

IRODALOM.

Szemere György „A halász regénye” Neogrady Antal eredeti rajzaival. Budapest, Franklin-társulat. Magyar Irod. Intézet és könyvnyomda. 1902. Ára 2 k. 80 f.

A ki ezt a könyvet írta: ősméri is, szereti is szívből a magyar népet. Saját megfigyelései és az öregek elbeszélése után eleven képeket ragadott ki a letűnt betyárvilágból, melynek pompás alakját rajzolta meg az uri betyárban, Ribárban, ki föl holtá után tudja meg a könyv olvasói, hogy fektelen természetű, de magas iskolát is járt, vagyonos debreczeni czivis maradék volt. Való igaz, hogy ilyen titokzatos betyárkapitánynak az emlékét nem őrizi a debreczeni szajhagyomány, de meg a czivis természeténél fogva sem hajlott soha ilyen akasztófalovagi hőbortokra. A kupezckedés veszedelem nélkül bizonyosabban, gazdagabban fizetett . . . De hát ennek daczára fogadjuk el az uribetyárt, Ribárt debreczeninek, fogadjuk el azért, mert, mint mondtam, jellegzetesen van megírva és ha itt ott hibásan berregnek is a betyár uram következetességének lelki rugói, ezen sem akadhatunk fent, mert hisz szenvedély, szélszély ragadják szélsőségekre a betyárt, a meredek parttól be a Tisza örvényes hullamaiba, miként Ribár is cselekedte a Hókájával.

Ez a dali, szilaj betyár a nagyerejű tiszaparti halászszal, az ősember egyik érneiben, gyöngéiben, szokásaiban csodásképpen megtartott kemény ivadékával kerül ellentétbe, persze nem valami halasbárka megdézsmálása miatt (Ribár nem kapezabetyár), hanem az asszony miatt, a halász hamvas szép, duzzadó erős és fiatal felesége, Panni asszony miatt . . .

A nádtorzsos, tiszaparti ligetben éjszakai párbajt is vivnak a betyár és halász, kiben felséges indulatra gerjed a párját féltő ősember; de meg a durva sértés is izgatja, hogy a betyár szíves gazdájának a feleségére veti a szemét . . . A tusának vége az, hogy nagyerejű Kelemen halász egy végső ökölütéssel földre teríti a kevély betyárt, kit majd ő magok locsolgatnak fel a félhalálos aléltságból. Elsőbb tajtézik a magát meggyalázottnak érző betyár; de leküzdí vad, gyilkos indulatát és a Tiszába dobja a golyókat fegyvereiből, azután híres Hóká lovára pattanván, azon rettenetes fogadással vágat el, megboszulja magát és a legdrá

A fényképezés valamint a festészet terén külföldön szerzett gyakorlatom által képesítve vagyok művészi munkát és különlegességet előállítani. Képnagyítások, platin, akvarell festmények. Együttal felhívom a t. közönség figyelmét dusan felszerelt raktáramra fényképezési cikkekben, mely minden irányban versenyképes. Amatőr vevőim ingyenes oktatásban részesülnek, valamint díjmentesen használhatják kifogástalanul felszerelt laboratóriumomat. A t. közönség pártfogását kérve, egyttal biztosítom áramaim méltányosságáról valamint lelkiismeretes kiszolgálásról.

Tisztelettel **BALKÁNYI fényképész.**

gább kincset rabolja el a halásztól . . . Kelemenek azonban nyugton vannak, mert egyrészt a fenyegetésnek nem is veszik értelmét, másrészt nem afajta ember az őserős halász, ki a maga árnyékától megszokott ijedni.

És Ribár betyár be is váltja fogadását . . . Mikor Kelemen halász a gazdag halász zsákmányt a tokaji piacra viszi, a betyárok elrabolják Panni asszonyt és évek mulnak míg a halász újra rátalál egy debreczeni nagy vásári alkalomkor . . . A Büköst, a Hortobágyot, feleségét keresvén, sokszor feljárja eleddig a halász, ki a földi salaktól megtisztultan, mint valami bibliai alak tűnik elénk a letűnt magyar élet, magyar szokások keretében és az ő fájdalomjárásának ösvényén kitűnően megfigyelt, kitűnően jellemzett más eredeti magyar alakokkal is találkozik az olvasó, mely ez erőteljes írásból, bárha nem szabályozott s kiforrott, de minden ízében oly magyar írói tehetséget ősméri meg, ki népünket ősméri, ki népünket szereti és a ki tehát érdemes a mi szeretetünkre. a mi érdeklődésünkre is; mert ez a könyv is egy igazi dal a magyar földről, a magyar fajról.

(Paulus.)

A „Vasárnapi Ujság”

május 3-iki száma 29 képpel s a következő tartalommal jelent meg: „Filharmoniai 50 év” (képekkel: A budapesti filharmoniai társaság választmánya és zenekara.) Kereszty Istvántól. — „Sorsunk.” Kötetmény Ambrozovics Dezsőtől. — Regénytár: „Az a bizonyos Mikos.” Elbeszélés. Irta Mikszáth Kálmán. — „Fölfelé.” Regény. Irta Karazin N. Orosz eredetiből fordította Ambrozovics Dezső (képekkel.) — „Egyéniség.” Szemere György színműve. Szüry Dénestől. — „Erzsébet királyné szobra Meranban” (képpel.) — „Kopár földön. Montenegrói kép.” Ifj. Wlassics Gyulától (képekkel.) — „A képviselőház és tajeka.” Karczolat. Mikszáth Kálmántól (képekkel Goró rajza és pillanatfényképek után.) — „Gróf Csekonicz Jánosné” (arczképpel.) — „Kisfaludy Árpád” (arczképpel.) — „Szerbina halála” (képpel.) — „El oda el!” Miklós montenegrói fejedelem költeménye; a szerb eredetiből fordította Szász István. — Irodalom és művészet, Közintézetek és Egyletek, Sakkjáték, Képtalány, Egyveleg stb. rendes heti rovatok. A „Vasárnapi Ujság” előfizetési ára negyedévre négy kor., „Politikai Ujdonságok”-kal és „Világkrónika”-val együtt hat korona. Megrendelhető a Franklin-Társulat kiadóhivatalában (Budapest, IV., ker. Egyetem-utca 4. sz.) Ugyanitt megrendelhető a „Képes Néplap” a legolcsóbb ujság a magyar nép számára (élfévre 2 korona 40 fil.

Tolvajfurfang.

(Az áruló gyuta.)

Mihályfalvi J., a „Törvényszéki és Rendőri Ujság” szerkesztőjének most megjelent „Tolvajfurfang” című érdekes könyvéből vesszük át a következő jóízű apróságot.

K. S. csendőr még alig sajátította el a közbiztonsági szolgálat elemeit, már is áthelyezték, még pedig egy székesmegyei őrsre, ami nem kis gondot okozott a derék és ambiciózus csendőrnek. Különösen azon

okból, mert a magyaron kívül más nyelvet nem beszélt és őrskerülete német és tótajku lakosai között otthontalannak érezte magát. De a csendőrnek ott kell szolgálnia, ahová előjárói helyezik és így K. S. csendőr is belenyugodott sorsába és bevonulása után már másodnap portyázott a fiatalabb próbacsendőr bajtársával a székes-hegyek között. De már az első községben megzavarták a derék csendőr kedélyhangulatát, mert azt a szomorú értesítést vette, hogy egy ottani kereskedőnek boltját az előző éjjelen feltörték és nagyobb mennyiségű árut vittek el a teljesen ismeretlen tettesek,

Bizony nem kis feladat volt itt neki vágni a nyomozásnak. A csendőrök egyike sem tudott egy szót a nép nyelvén, a községben pedig egy lélek sem volt, aki magyarul tudott volna. A helyszínén semmi nyom, egyetlen jel sem, mely a nyomozásnak irányt szabhatott volna. Azért K. csendőr nem esett kétségbe. Addig kutatott, addig szimatolt, míg mégis talált valamit — három szalonyufa nagy részt elhamvadt végéit. Minthogy a községben ilyen gyufát nem árultak és csak nagy ritkán szokták használni, K. csendőr egy kis fufangos szimatolás után csakhamar felfedezte a gyufák tulajdonosát is, kinél aztán sietett házkutatást tartani. Végezte pedig ezen munkát a törekvő csendőrt jellemző minden alaposággal, de annál kevesebb eredménnyel. Felforgatott szobát, padlást, kocsiszint, kamrát és istállót, de a lopott tárgyaknak sehol semmi nyoma. Éppen utolsó helyéről az istállóból távozni készültek a csendőrök, midőn K. csendőr látja, hogy az istállóba kötött öt darab szarvasmóha között egy tehén végigterelve fekszik a padlón. Figyelő tekintetét azonban az sem kerülte ki, hogy a gyanúsított gazda jelenlévő felesége milyen feltűnő pillantásokat vet arra a bizonyára betegen fekvő állatra.

K. csendőr részvétellel lépett közelebb, hogy megtudakolja az állat baját. Sajnálkozva nyújtotta ki karját a mozdulatlanul fekvő állat felé és gyengéden simítani kezdé felborzolt szőrét. De sajátságos. A bőr olyan száraz, olyan merev, az állatnak még csak a lélegzete sem hallatszik. A csendőr arczán már nem részvét: a nyomozó csendőr, a szimatra akadt vizsla szenvedélye tükröződik vissza. Most már nem simogatja, hanem valósággal masszírozza, sőt valósággal boxirozza az előtte fekvő állatot. Végre pedig vizsgálatának eredményeként tűzben égő szemekkel fordul társához és diadalittasan kiált fel:

— Hiszen ez az állat nem is állat. Ez az állat egy összevarrott bőr!

És már a másik perczen villogó késsel rohant neki a bőr-állatnak, illetve az állat bőrnek és miután egy hatalmas dőfés-sel végighasította annak öblös gyomrát, diadalmasan mutatott rá annak belsejéből kiömlő különböző tárgyakra, melyekről csakhamar hitelesen lett megállapítva, hogy a feltört boltból vándoroltak az ügyesen összevarrt tehénbőrbe.

A közönség köréből.*

Egy hazafias szocialista levele.

Tekintetes Szerkesztő ur!

Folyó hó 4-én közölték becses lapjában a vezércikkben „A becsületlen munka diadala” nagyon szép, mert mi volna annál a legszebb! semmisem, ha az meg volna, de azt el érni nagyon bajos, és azon cikk-

* E rovatban közlötték nem vállal felelősséget a Szerkesztőség.

ben az is van, hogy a föltüzelt néptömegek igaz, hogy a himnuszt (franciás nemzetközit! Szerk.) dalolták, de daloltuk a Kossuth nótát is és végre hogy verekedés lett a vége: ez elég fájdalmas nekünk, akik nem vagyunk nemzetköziek, akik nem tagadjuk meg hazánkat, sem pedig a három színű lobogónkat; mert mi mint ujjászervezett szocialisták nem megyünk az igen tisztelt független képviselők által tartott népgyűlést szétzavarni, mint ezek a népszava vagyis nemzetköziek, kik minket is vasárnap megrentani akartak. Pedig mi számtalanszor elmentünk, mint földmunkások az ő gyűlésekre és soha nem szoltunk ésők egy Müller, egy Gál meg még egy harmadik ezt akarták tenni, de a józan földmunkás testvéreink el látták a bajokat. Ezt csak azért írom, mert a Tekintetes Szerkesztő ur nem volt ott s így nincsen világos és tiszta tudomása a dologról, de tek. Szombathi fogalmazó ur ott volt és látta, hogy azok csináltak az egész izgatást és lázítást. Kérném erről egy pár sort le írni és tisztán becses lapjában mentől előbb közölni.

Kiváló tisztelettel

Fülöp László

bizottsági tag
Csokonai-u. 50.

CSARNOK.

Szunyog-história.

(Elbeszélés.)

Irtá: **A z a r.** (15.)

Másnap már hajnalban fönn voltam. Az öreg gróf pompásan aludt még, amikor én betakartam a finom teveször pokróczával s azzal kimentem az istállók felé, hogy lássam a két sárgámat, no meg a két hattyunyakut, hogy mi van velök? Én a lónak bolondja voltam, még maig is nagyon szeretem (pedig már öregsünk).

A vén szürke kocsis éppen mosta a kocsiját, az én Lajosom segített neki. — A kocsis finom, könnyű munka volt, pompás federekkel, ragyogó lámpásokkal, hanem hátul a kék bársony behuzat, holott pedig eleget keféltek, porozták, mégis csak fakó lett a tegnapi ingoványos sártól. Mégis csak valami olyanfélét gondoltam, sőt mondtam is a Lajos kocsisomnak:

— Te Lajos! Ha mi ebbe a könnyű kocsikába befognánk a mi sárgáinkat, ugye haza tudnánk rajta repíteni azt, aki Vaján a zabot adta?

Lajos ismét kacintott egyet:

— Haza repitem én meginstálom, akár a mi bricskánk is, az én két sárgámmal, csak itt lenne, csak jönne el, csak eljönne velünk.

Haj-haj csak eljönne velünk!

De Lajos elkezdett aztán a munkája közben egy bus szerelmes magyar nótát füttyölni. Bizonyára neki is valami eféle baja volt. De megint az is érdekes volt, hogy a „biricska” — az a „mienk” — volt, hanem a két sárga az a z ö v é l! Ilyenek a jó kocsisok.

Sokszor lopta a zabot a két sárgájának, tőlem is, de mástól is, az a Lajos! A mikor bementem az istállóba, oda-szóltam a sárgáknak:

— Kedves! Babám!

Hát uram fia, egyszerre négy ló kezdett nekem vigan, örvendezően visszazólni, nyeríteni, ismerőségét jelentve r ö h ö g n i. Tessek elhinni, az a „röhögés” szó szép dolog, amikor a nemes „ló”-ról van szó. Ha ember csinálja, az már csuf. Én olyankor mindig ott szoktam hagyni az efélet.

Odamentem a két sárgámhoz, a kedves jó, kitartó állatokhoz, amelyekkel én annyit jaroK messzeutakat (igen bizony Dengeleget) és megczirógatám őket. S ezzel szent volt a békesség, megvöltünk elégedve a sárgákkal. Hanem a tulsó rekeszben a két hattyunyaku állat, azok még mindig szoltak hozzám az ö örvendező hangjukon, kapáltak is, hát csak bementem közéjük:

— No mi az, no! Hát megismertetek? Hiszen én nem vagyok a gazdátok, mi he?

Már én is eltanultam a gazdajoktól a „mi — he?” — szólást!

Egyszer csak az egyik ló elkezd a tenyeremben a szájával kapargálni, a fogával is csiklandoztatni. Ez az állat szokva van hozzá, hogy kapjon czukrot, vagy mit?!

S amikor javában etettem őket a tenyeremből, a tegnapelőtti vajai bucsufia mézeskalácsból (amit a jegyző gyermekeinek vettem s véletlenül a sok közül egy kard, egy ló, meg egy pólyásbaba a zsebembe maradt), és javában becsezem, babusgatom őket, hát csak hallom a hátam megett:

— He-he-he! Hát csakugyan szereti őket? Hát megismerték egymást? Mi? Lássá! A mi fajtánk mind ilyen. Okos, jó és hálás. Nem igaz?

— Igaz, de látom ezek is kedves állatok. A tegnapi dologban is a kocsis lehetett az ügyetlen. Mert kezesek az állatok, vezetni kellett volna. Hanem azért ne bántsa kegyelmed.

— Mit? Az öreg Mihályt? Nem bántom! Töke-terebesi fiu! A boldogult édes anyánk mint 12-14 éves ovászgyereket nagyon szerette, hát mi megbecsüljük. Lássá, ilyen a mi családunk! Mi? Nem igaz?

— Igaz.

Egy óra mulva aztán kint voltam a nyárasligeti homokdombokon. A két hattyunyaku szügybevagott fejjel úgy vitt, mint két szelid sarkány. A homokos uton lágy volt, ringató a menés. Én azt gondoltam magamban, hogy a menyországba is ilyen uton viszik az embert, amikor már megérdemli. A két öreg meg mind parolázott egymásnak. Szentannay, az öreg főmérnök mind nyujtogatta ki a karjait, hol az egyiket, hol a másikat, mind magyarázott. A gróf meg forgatta a fejét hol ide, hol oda, ahogy a másik öreg muogatott. Azon az egész homokdomb-lánczolon pedig véges-végig két sor nyárfa vezetett. Gyönyörű nyaras, hogy akármilyen ősi parkba beillett volna „alé”-nak. Bizony szép volt. Lent pedig két oldalt ott volt a messzetávolba elnyulóan semmi egyéb, csak a nádas, a tó, a sásos, a tó, mind-mind így, — alig egy-egy kicsiny helyen volt valami használható, szántható.

— Doktorka! Szép ugye? Mi?

— Bizony szép, kegyelmes ur!

— No lássa! Azt már tudom, hogy nem lesz árva az az árva, és még a két gyémántja mellé lesz valami kicsi izéje is, ugye? Mi — he?

— Nem számítottam reá, nem is tudtam róla — hanem amig ezt így mondtam a zsebkendőmet az orrom alá tartottam, hogy hát ne kaczagjak. Nathás voltam az bizonyos.

S amint az öreg ur észrevette, hogy én prüszkölni szeretnék, bizony-bizony moudom, fölragyogott az ő két szép szemében is valami olyan dévaj, jóakaró vidámság, s úgy mondotta nevetve:

— Mi — he? Hát nem igaz?

— Én nem feleltem, mert az öreg Szentannay öreg hácsi olyan csodálkozóan nézett ráink.

(Ugyan bizony, miért is nincs ennek a szegény hazának sok ilyen magyar magnása, magyar magnácsaládja?)

(Folyt. köv.)

Gyomor bajosoknak igen fontos.

Étvágytalanság, gyomor baj, rosszul lét, rossz emésztés miatti fejfájás, gyomorgyengeség, emésztési zavarok stb.

azonnal megszűnik a

Brady-féle Mariaczei gyomorseppek

használatától.

Minden gyógyszerárban kapható.

Sok ezer köszönő és elismerő levél.

Egy üveg, használati utasítással együtt 80 fillér nagy üveg 1 k. 40 fl.

Főraktár Debreczenben dr. Rothschnek Emil, az Arany egyszaruhoz címzett gyógyszerárban és Toth Béla gyógyszerárban.

Hamis utánzatoktól óvakodjunk, a valódi Mariaczei gyomorseppek üvegje a védjegynek és az

aláírásnak *Brady* rajta kell lenni. Figyelni kell arra, hogy a régi hírneves Brady-féle gyomorseppek üvegként 80 fillér nagyobb üveg 1.40 fillérbe kerül, míg a nem valódi, hamisított értéktelenebb utánzatok olcsóbban, másképpen 70 fillért ajánlatnak.

Boros Testvérek

Divatos Jó Olesó
Jó Olesó
Olesó

Ruhakelmék, Selymek, Jó
Sefrek, Batisztok, Vász-
nak, Szőnyegek, Fügő-
nyök, Ágyterítő, Pipere
cikkek. Divatos

Üzleti könyvek

csoda olcsón kaphatók Hoffman és Kronovitz könyvnyomdájában Piacz-utca 49.

Zöld luczerna ölenként 3 krjával kapható Tóczóskert I. járásban. Értekezhetni Balla Istvánnal Hatvan-u. 65.

Kopir könyvek

szabadalmazott, kitéhető regiszterrel (igen czélszerű) 1000 lapos 2 frt 20 kr. 500 lapos 1 frt 30 kr-ért beszerezhető Hoffman és Kronovitz könyvnyomdájában Piacz-utca 49.

Csak jómosó és elsőrendű minőségek!

Megérkeztek

a szebbnél-szebb

Karton,
Franczia-batiszt,
Zefir,

Himzett és ajour batiszt,

Ruha-vászon,

Selyem-zefir,

Düsesz-szaten

mosónyárikelméink

óriási választékban

Bosznay J. és Társa

divatruházában

Debreczen, Kossuth-u. 5. (2)

Csak jómosó és elsőrendű minőségek!

Üzlet átalakítás miatt

a legfinomabb

férfi kalapok és nyakkendők

rendkívül leszállított árban

kaphatók

Szent-Királyi Tivadar

műiparáru üzletében.

Csődálatti kiárulás.

Közados Schwarcz Viktor esődtömegéhez leltározott vásznak, fehérneműek és egyéb női cikkek kiárulása Piacz-u. 79 sz. a. (Gaál ház) üzlethelyiségben tovább folytatattatik.

Dr. Nagy Kálmán

esődtömeg.

Blattner Gyula

értesíti a mélyen tisztelt közönséget, hogy 102. éve alapított

üveg és porcellán üzletét,

valamint

üvegezési vállalatát

május első felében a „Lamprecht“

(volt Biedermann palotába) helyezi

át. — Ennek folytán raktáron levő

áru készletét a legolcsóbb áron

bocsátja m. t. vevői részére.

Eltűnt

minden börtisztálanság és bőrkiütés, ugyszintén börtűsző, bőr és arcvörösség stb. a

Bergmann kátrány kenzappan.

(Védjegy 2 bányász.)

napontai használata által. BERGMANN & Co. Drezda és Tetschen a E. Kapható 60 fill.-vel dr. Rothschnek V. Emil gyógyszerárban.

Mészáros Miklós

a magyar kir. szabad. osztálysorsjáték főárusítója

Budapest, VIII., József-körút 22—24.

ajánlja a m. kir. szab. osztálysorsjegyek főáradájából való közvetlen beszerzését **eredeti árakban:**

 $\frac{1}{8}$ 1.50 $\frac{1}{4}$ 3.— $\frac{1}{2}$ 6.— $\frac{1}{1}$ 12.— korona.

Megrendeléseket czélszerűségeből postautalványon kérem

Muzás már május hó 22 és 23-án.

Miért szenved ön??

Hiszen önnek gyógyulása bizonyos még akkor is, ha sebe bármily régi, sőt a fájdalmas

opeátiót is elkerülheti, ha a

valódi

THIERRY A.-féle Centifiola kenőcsöt

használja, mely rendkívül vonzó, a sebek gyógyításában valamint a fájdalom enyhítésében utólérhetlen. A valódi Centifiola-kenőcs alkalmazható: a szoptatók mellkeménykedésének, a tej elapadásának, az orbáncznak eseteiben, továbbá mindenféle régi sérvek, láb- és csontnyílások, sebek, folyások, dagadt lábak s csontvesedéseknél, vágás, szurás, lövés és ütés által előidézett sebeknél; az idegen testek, pl.: üveg, szálka, homok, tövis, serét stb. eltávolításánál; mindentéle daganat, kinövés, képződmény, karbunkulus és ráknál; végre pokolvar, körömméreg, körömgtyülés, a lábnaak járás közben történt kisebelése, fagyás és égetés okozta sebek, a betegek és gyermekek fekvés általi kisebesülése, torokdaganat, meggyült vér, fülzugas stb. eseteiben. 2 tégely csomag csomagolással postadíjjal együtt 3 ko. 50 fill. Temérdek elősmerő levél megtekinthető. Utánzatok vételétől óva intek mindenkit és arra ügyeljünk, hogy „Schutzengel Apotheke des Thierry (Adolf) Limited in Pregrada“ a tégelybe van-e égetve.

Gyógyszerész A. Thierry balsam és Centifiola kenőcs.

Eme két gyógyhatásában utólérhetlen szer soha nem romlik el, sőt mentül régiebb, annál jobb, nem árt a szérnek a fagy, sem meleg s ezáltal télen nyáron szétküldhető. Mindenkör hatással alkalmazása esetén könnyen bevárható az orvosi segély, természetesen nem szabad hatástalan utánzásokhoz nyulni, melyért csak haszontalanul elpredáljuk a pénzt, hanem mindig tartson minden család készenlétben e világhírű, olcsó, megbízható, a mellett artalmatlan szerből A hol nem bizonyos, hogy az én kitűnő szerem ott ajánlatos egyenesen tőlem hozatni. Czim:

Apotheker Thierry (Adolf) Schutzengel-Apotheke in Pregrada bei Rohitsch-Sauerbrunn.

Főraktár: Budapest Török József, Zágrábban Mittelbach S. és Bécsben Brady C. gyógyszerészeknél.

